

Sizi rahatsız etmeye geldim!
Ali Şeriatî

Fecr Yayınları 104
ALİ ŞERİATİ
Bütün Eserleri 02

Kendini Devrimci Yetiřtirmek

Eserin Orijinal Adı
Hûdsâzî İnkılâbî

Tercüme
Prof. Dr. Ejder Okumuř

Editörler
Prof. Dr. Hicabi Kırılancı
Prof. Dr. Derya Örs

Tashih ve Redakte
Doç. Dr. Enver Arpa
Doç. Dr. Murat Demirkol
Cahit Ezerbolatođlu

© FCR Yayın Reklam Bilgisayar Sanayi ve Ticaret Ltd.řti.
Sertifika No: 13178

ISBN 978-605-9652-57-5

9. Baskı: Aralık 2017

Kapak ve İç Konsept: TN İletişim
Sayfa Düzeni: FCR
Baskı: Aydan Basın Yayın Ltd. şti.
Örnek Sanayi Sitesi Alinteri Bulv. 364. Sk. No: 4
Tel: 0312. 354 46 27 Ostim/Ankara

**FCR Yayın Reklam Bilgisayar
San. ve Tic. Ltd. řti.**

Hacı Bayram Bah. Boyacılar Sok. No: 14/1
Ulus - Altındađ / Ankara
Tel : 0312. 310 08 60
Faks : 0312. 311 47 89
web : www.fcr.com.tr
e-posta : fcr@fcr.com.tr

ALİ ŐERİATI

Kendini Devrimci
Yetiřtirmek

FEQR

Ankara 2017

İÇİNDEKİLER

- 06 Ali Şeriatî
- 07 Yayıncının Notu
- 11 Önsöz

BİRİNCİ BÖLÜM

- 15 Nasıl Kalmalı?
- 17 Meseleyi Ortaya Koymak
- 27 Cevap Aramak

İKİNCİ BÖLÜM

- 51 İrfan, Eşitlik ve Özgürlük

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

- 77 Aşk-Tevhit

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

- 97 Özgürlük, Kutlu Özgürlük

BEŐİNCİ BÖLÜM

**109 Kendimizi Nasıl Ali Gibi Devrimci Bir
İnsan Yapalım?**

128 İbadet

132 Amel

145 Sosyal Mücadele

154 Ek Not

ALTINCI BÖLÜM

157 Hak Kapısına Varlık Tokmağını Vurmak

YEDİNCİ BÖLÜM

167 Namazın Selamları

SEKİZİNCİ BÖLÜM

179 Hür

DOKUZUNCU BÖLÜM

207 Kadir Gecesi

ONUNCU BÖLÜM

213 Miraç ve İsrâ

221 Resimler

ALİ ŞERİATİ

23 Kasım 1933'te Horasan eyaletine bağlı Sebzivar'ın Mezinan köyünde dünyaya geldi. 1950'de Meşhed'deki Öğretmen Koleji'ne girdi. 1952'de Meşhed yakınlarındaki Ahmedâbâd köyünde öğretmenliğe başladı. 1955 yılında Mekteb-i Vâsita'yı yazdı. Ebuzer-i Gıfari'yi tercüme etti. 1956'da Meşhed Üniversitesi'ne girdi. Ulusal Direniş Hareketi'ne üye olduğundan, babası ve diğer üyelerle birlikte tutuklandı, altı ay tutuklu kaldı. 1959'da Alexis Carrel'den Dua'yı tercüme etti. Üniversiteden başarıyla mezun oldu. 1960'ta Fransa'ya gönderildi, orada sosyoloji ve dinler tarihi üzerine çalıştı. Cezayir Kurtuluş Hareketi'ne aktif olarak katıldı. Bu faaliyetlerinden dolayı Paris'te tutuklandı; bu arada birçok makale, konuşma ve çevirisi değişik dergilerde yayımlandı. Sosyoloji ve dinler tarihi alanında doktorasını tamamlayarak 1962'de İran'a dönerken sınırda tutuklandı; aylarca hapiste kaldı. Hapisten çıktıktan sonra öğretmenlik yapmaya başladı ve Meşhed Üniversitesi ve diğer merkezlerde konferanslar verdi. Hüseyiniye-i İrşad 1973 Eylül'ünde kapatıldı. Savak, Şeriatî'yi aramaya başladı. Kendisini bulamayınca babasını tutukladı. Babası bir yıl kadar hapsedildi. Şeriatî teslim oldu ve on sekiz ay hücrede kaldı. 1975-77 arası Savak'ın takibinden sürekli kaçıp, başkalarının evlerinde kalarak çalışmalarına devam etti. Sabahlara kadar süren konuşmalar yaptı. 16 Mayıs 1977'de Avrupa'ya hicret etti. Otuz gün sonra İngiliz İstihbaratı'nın yardımıyla Savak tarafından şehit edildi.

YAYINCININ NOTU

Yaynevimiz, Şeriatî düşüncesini külliyyat olarak Türk okuruna sunmakla önemli bir hizmet vermektedir. Merhum Şeriatî, dünyanın bugün yaşayan iki önemli medeniyeti olan, İslam ve Batı medeniyetini yakından tanıma fırsatı bulmuş ender şahsiyetlerden biridir. Dahası, bir sosyolog gözüyle incelediği konuları, dahiyane bir düşünce işçiliği ile işlemiş ve Fars edebiyatının kendisine kazandırdığı akıcı üslupla ortaya koymuştur. Bilimsel liyakati, özgün bakış açısı, dindarlığı ve inandığı doğrular uğruna can verecek kadar yürekli kişiliği ile sadece İran gençliğini arkasından sürüklemekle kalmamış, dünya Müslümanlarının öze dönüş çabasına katkıda bulunarak bir döneme damgasını vurmuştur. Onun bu özgün ve özgürlükçü tutumu, sadece İslam düşmanlarının tepkisini çekmekle ve onlar tarafından şehit edilmekle kalmamış, dost ve kardeş bildiği Müslümanlardan da çok büyük tepkiler almıştır. Çünkü onun düşünceleri, Batılı saldırı karşısında çok derin ve güçlü bir mukavemet oluştururken İslam geleneğini kirleten ve çöküntüye sebep olan bidat ve hurafelere de ağır darbe indiriyordu. Tabii bu da bilinçsiz kesimler nezdinde İslam'ın kendisine yapılan bir saldırı olarak algılanıyordu.

Kendi tabiriyle içinde doğup büyüdüğü geleneksel Safevî Şiîliğine yönelttiği eleştiriler yüzünden İran'da dışlanırken, Şiî bakış açısı nedeniyle de Sünnî dünyadan önemli tepkiler almıştır. Ancak Şeriatî, her ne kadar Ali Şiası ve Safevî Şiası ayrımı yapsa ve Safevî Şiîliğini eleştirirse de eleştirdiği düşünceden bütünüyle kurtulamamış ve söz konusu etkilerle Sünnî dünyanın kabul

edemeyeceği kimi düşünceler serdedebilmiştir. Sahabiler hakkında kullandığı ifadeler hoşgörü sınırını zorlayan kusurlar olarak değerlendirilebilir. Ayrıca yaşadığı çağ ve çevrenin etkisiyle Fransız sosyalistlerinden etkilendiği ve kimi yorumlarında bu etkinin izlerinin görüldüğü de söylenebilir.

Ali Şeriati'nin de her insan gibi hata edebileceğini, hatalarının ve savaplarının sadece kendisini bağlayacağını okuyucunun takdir edebileceğine inanıyoruz. Fecr Yayınevi olarak, ölçümzün yüce Kur'an-ı Kerim ve onun numune-i timsali olan Hz. Peygamber (s.a) olduğuna inanıyor, Şeriati de dahil bütün insanların bu ölçüler içinde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Onun her görüşünü onaylamadığımız halde eserlerini yayınlıyor, ama katılmadığımız görüşlerine de müdahale etmeyi uygun görmüyoruz. Çünkü böyle bir müdahalenin düşüncelerin doğru anlaşılmasına engel olacağı, bunun da hem yazar, hem okur açısından bir hak ihlali sayılacağı kanaatindeyiz. Buna rağmen kimileri, tasvip etmedikleri düşüncelerden dolayı bilinçsiz okuyucuların olumsuz etkileneceği gerekçesiyle vebal alacağımızı düşünebilirler. Fakat biz, genelde Müslüman olmanın, özelde Şeriati okuru olmanın, okuduğu herşeyi kabullenen değil, eleştiren bir seviye gerektirdiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla bütün olumsuzluklarına ve kusurlarına rağmen Şeriati'nin o engin birikiminin Türk okuruna çok şey kazandırdığına ve kazandıracığına inanarak eserlerini külliyat olarak yayınlamaya karar vermiş bulunuyoruz. Buna paralel olarak hem Fars hem de Türk edebiyatına vukufiyetle temayüz etmiş mütercimlerden oluşan bir heyet oluşturarak eserlerin en az hata ile çevrilmesine de özen gösterdik. Bu nedenle tercümeleler, sadece söz konusu eserleri dağınık vaziyette sunulmaktan kurtarmayacak, Şeriati okurunun liyakatsiz tercümelelerden çektiği sıkıntıları da asgariye indirecektir.

Külliyattaki kitapların bazılarında yazara ait olmayan dipnotlar yer almaktadır. İran'daki Dr. Ali Şeriati Eserlerini Derleme Bürosu tarafından eklenen notların sonunda (Derleyen), yayınevi-

miz tarafından ilave edilen notların sonunda (Fecr), mütercimlerin ilave ettiği notların sonunda ise (Çev.) ifadeleri kullanılmıştır. Bunların dışındaki dipnotlar Ali Şeriatî'ye aittir.

Bütün hassasiyet ve çabamıza rağmen, insan olmamız hasebiyle gözümüzden kaçan kusurlar olursa okurumuzdan özür diler, eleştirilerine müteşekkir kalırız. Bu vesileyle Şeriatî'ye Allah'tan rahmet diler; başta değerli mütercimler olmak üzere, editörlere, tashih ve redakte heyetine ve eserlerin sizlere ulaşmasında emeği geçen bütün dostlara gönülden teşekkür ederiz.

FECR YAYINEVİ

ÖNSÖZ

Allah ölümsüzdür ve insan, O'nunla sözleşme yapan, O'nun ruhunu taşıyan, risaletine sahip olan ve nihayet gücünün, bilgelik ve güzelliğinin aynası olan bu anlamlı ve kutsal doğada O'na halifelik eden bir varlıktır. Bu doğa, Allah'ın sünnetleri çerçevesinde yeşeren, yetiştiren, eğiten, doğan ve doğuran diri ve bilinçli bir surettir. Onun kara toprağındaki her zerrenin kalbinde bir güneş parlar; her çakıl taşının diline, her yaprağının, suyunun, toprağının ve gülünün nutkuna aşk sözü ve ilahî şiir akar. Doğa ne ruhsuz ve bilinçsiz bir leş, ne de bätül ve abes öğelerden oluşmuş anlamsız, hedefsiz, sert, soğuk ve kara bir yığındır. Uçsuz bucaksız okyanusların derinliklerinden ve hakikatin sonsuzluğundan kopup gelen çeşitli ve sayısız dalgalar, hayatı doğuran bir kaynak olarak bir ruh, bir bilinç ve bir varlığın âyetlerinden temiz ve vefalı bir aynadır. Hareket, güzellik, bilgi, değer, yetkinlik... ve dünyaya ruh, varoluşa anlam, insana değer, yaşama sorumluluk ve harekete yön veren şeylerin tamamı... Öyle bir Allah ile böyle bir evrende! Bütün melekler, özgür, bilinçli ve yaratıcı olan bu Tanrı benzeri insan önünde secdeye kapanmışlardır. Yer, gök ve bu ikisi arasındaki her şey onun emri altındadır. İnsan, gerçek güzellik ve hayrı, bilgi, sanat ve ahlâkın gücüyle elde eder. Azameti över, değerlere tapar, özgürlüğün peşinden koşar. Dünyayı tanıyıp bilmekten kendini tanıyıp bilmeye, ondan da Allah'ı tanıyıp bilmeye erişir. O zaman ölüm gününden ebediyete, çokluktan birliğe, görünüşlerden oluşa, dünyanın alçaklık ve zelillğine yönelmekten (bakma, görme, düşünme, seçme, gitme, yürüme, yaşama ve

var olmada) âhiret yüceliğine yönelmeye, dünyadan âhirete ve şirkten tevhide... erişir.

İsrâ ilerleyişi içerisinde dünyanın Mescid-i Aksâ'sına, Miraç tekâmülü içerisinde yaklaşmanın Sidretül-Müntehâsına; Allah'ı iki fersah kalıncaya kadar, hatta ondan daha yakına gider. Allah'ın ruhuyla nefes alır. İlâhî fitrata sahip olarak maruf ve münker karşısında aşk ve kinle dolar, meftun olur. Kendini bilme ve bilinçlilik, onu yabancılaşma ve yalnızlığa sürükler. O, bu dünyayı gurbet olarak görür; kendi ilahî özünü bu dünyada sürgün olarak bulur. O zaman gayb kaygısı, aslı arayış, kavuşma arzusu, mevcut olduğu şekliyle kalmaktan bıkmak ve kaçışın yorgunluğu ve burada olmadığı gibi nerede olduğunu da bilmediği varlığa iştiaak kendisini gösterir. O, kendi olmaktan bezmiş, dar bir gömlek, dar bir ayakkabıdır. Evrenden öte bir yeşerıştır. Olduğu durumdan kaçmaktan yorulmuş... Öyle ki artık var olduğu gibi olmak, var olduğu yerde kalmak, var olduğu şekliyle yaşamak, onun için alçaltıcı ve ızdırap vericidir. O, evrenden daha ileri gider ve akıldan daha öteye uçar. İlâhî bir sanat ve mucizevî bir iksir elde eder. Kendi yokluğunda ölümsüzlüğe, kendini inkarda ispâta, ölümlünde insan hayatı için şehâdete, kullukta özgürlüğe ve itaatta isyana erişmeyi öğrenir. Bütün ömrü boyunca, gece gündüz, hakkın saltanat davulunu arş damında çaldığı her beş vakitte ve her tekbirde, bütün alçak saltanatları aşağılar. Hepsi vesvâsın şerri ve hannâsın hilekâr vesvesesi olan, bütün boş haşmet ve büyüklükleri, yalan gürültüleri, rablıkları, sultanlıkları ve ilahlıkları kulak ardı ederek unutturur. Sadece güzelliğe ve hakka tapan her kalbin övdüğü ve taptığı yüce varlık karşısında ayakta durarak, ömrünü yıllara, yılları aylara, ayları günlere böler. Fakat müşrikler ve kâfirler, bütünüyle bir kemiğin peşinde köpek gibi dolaşmak, efendilerin hizmetinde uşaklık, bir mabudun huzurunda kulluk, övülen bir varlığın yanı başında dalkavukluk ve İkbâl'in deyişiyle, bir köpeğin önündeki bir başka köpek gibi kulluk başını eğmekle; güce, paraya ve kadına tapmakla; dünyanın merha-

metsiz efendi ve patronlarının kapısında zelilce oturmakla, kendi şereflerini satma pahasına efendilerden yardım ve lütuf dilenmekle ömür geçirirler.

Evet, o, her sabah uyandığında, öğleyin işten ayrıldığında, ikindileyin işbaşı yaptığında, akşam işten döndüğünde ve geceleyin uyumak için yatağa girdiğinde -her defasında kesinlikle- “O”na hitap ederek, tâgütlerin tamamına ilan ve kendisine ilka ederek şunu tekrar eder:

“Hamd ve sena -alçak ve zorba efendilere, patronlara ve rablere değil- Rahman ve Rahîm olan Rabb’e özgüdür. Melik ve Mâlik, tam manasıyla O’dur.

Biz sadece ve sadece O’nun karşısında kulluk için baş eğeriz ve sadece ve sadece O’ndan yardım dileriz. O da, değersiz yardımlar, bencilce ve alçakça istekler için değil, bilakis hidayet bulmak amacıyla doğru ve hak yolda ilâhî nimetlere mazhar olmuş halis insanların yolunda gitmek için; kirli kötü düşüncelilerin ve beyinsiz sapıkların yolunda değil...”¹

Nihayet insan aşkta erir; Allah’a biat eder; tevhit kalesine sığınıp takva elbisesini giyinir. İnsan irfanla görür; hikmetle anlar; dua ile ister ve ibadetten rubûbiyyet cevherine erişir². Kendi emir, nehiy, hicret ve cihadında, insanları ve dünyayı bambaşka yapar.

¹ Hamd veya Fâtihatü’l-Kitâb Suresi’nin tercümesidir. Bu sure, Kur’an’ın ve namazın anahtarıdır. Her namazın sabit ve değişmez suresidir.

² İbadet, hakikati rubûbiyyet olan cevherdir.